

J-002-002305

Seat No. _____

M. Com. (Sem. III) (CBCS) Examination

December - 2019

Advanced Cost & Financial Accounting : Paper - IV
(Old Course)

Faculty Code : 002

Subject Code : 002305

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : (1) બધા જ પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

(2) દરેક પ્રશ્નના ગુણ જમણી બાજુ દર્શાવવામાં આવેલ છે.

- 1 KKR કંપની લિ. પોતાનું ઉત્પાદન પીપ દ્વારા ગ્રાહકોને વેચે છે. દરેક પીપની 20 કિંમત રૂ. 160 આંકવામાં આવે છે. ગ્રાહકોને મોકલે ત્યારે પીપ દીઠ રૂ. 320 ઉધારે છે અને ગ્રાહક માલની ડિલિવરીથી 8 અઠવાડિયામાં પરત કરે તો રૂ. 200 લેખે જમા આપે છે. કંપનીના ચોપડામાંથી નીચેની માહિતી મળે છે :

વિગત	પીપની સંખ્યા
તા. 1-4-2018ના રોજ કંપની પાસે સ્ટોક	8,000
તા. 1-4-2018ના રોજ ગ્રાહક પાસે સ્ટોક	16,800
વર્ષ દરમિયાન ગ્રાહકોને મોકલેલ પીપ	25,600
વર્ષ દરમિયાન ગ્રાહકોએ પરત કરેલ પીપ	18,400
અકસ્માતના કારણે નાશ પામેલ પીપ. (દાવા પેટે વીમા કંપનીએ રૂ. 1600 ચૂકવ્યા)	320
ભંગારમાં કાઢી નાખેલ પીપ (ભંગારના ઉપજયા રૂ. 8,000)	280
પીપનો સમારકામ ખર્ચ	રૂ. 16,000
કુલ નવા પીપની વર્ષ દરમિયાન ખરીદી (પ્રતિ રૂ. 300 લેખે)	12,000

તા. 31-3-2019ના રોજ ગ્રાહકો પાસે 14,400 પીપ પરત કરવાપાત્ર હતા. KKR કંપની લિ.ના ચોપડે “પીપનું વેપાર ખાતું” અને “પીપની જોગવાઈનું ખાતું” બનાવો.

અથવા

J-002-002305]

1

[Contd....

- 1 RCB લિમિટેડ પોતાનો માલ પરત થઈ શકે તેવા પાત્રોમાં વેચે છે. પોતાના ગ્રાહકો ખાતે પાત્રદીઠ રૂ. 50 લેખે ઉધારે છે. જો ગ્રાહક છ અઠવાડિયામાં પાત્રો પરત કરે તો તેમને પાત્ર દીઠ રૂ. 40 જમા આપવામાં આવે છે. તા. 1-4-2018ના રોજ કારખાનામાં રહેલ પાત્રોની સંખ્યા 500 હતી અને ગ્રાહકો પાસે રહેલ પાત્રોની સંખ્યા 800 હતી. પાત્રોના દેવાદારો ખાતાની શરૂઆતની બાકી રૂ. 48,000 હતી. 2018-19નાં વર્ષને લગતી નીચેની માહિતી કંપનીના ચોપડે ઉપલબ્ધ છે.
- (1) 1,200 પાત્રો રૂ. 30ની કિંમતે ખરીદવામાં આવ્યા હતા.
 - (2) 2,100 પાત્રો ગ્રાહકોને મોકલવામાં આવ્યા હતા.
 - (3) 1,800 પાત્રો ગ્રાહકોએ પરત કરેલ છે.
 - (4) 100 પાત્રો આગથી નાશ પામેલ છે.
 - (5) 40 પાત્રો ભંગાર તરીકે રૂ. 200 માં વેચવામાં આવેલ છે.
 - (6) તા. 31-3-2019ના રોજ ગ્રાહકો પાસે પરત થઈ શકે તેવા પાત્રો 700 હતા. ગ્રાહકો પાસેથી મળેલ રોકડ રૂ. 32,000.
 - (7) પાત્રોનો બધો સ્ટોક દરેક રૂ. 20 લેખે આંકવામાં આવે છે.
- તા. 31-3-2019નાં રોજ પૂરા થતા વર્ષ માટે RCB લિ.ના ચોપડે પાત્રોનું સ્ટોક ખાતું, પાત્રોનું અનામત ખાતું અને પાત્રોનું દેવાદારોનું ખાતું તૈયાર કરો.

- 2 ગુજરાત લિમિટેડનું તા. 1-4-2018ના રોજનું કાયું-સરવૈયું નીચે મુજબ હતું : 20

વિગત	ઉધાર રકમ (રૂ.)	જમા રકમ (રૂ.)
શેરમૂડી	—	40,000
ઘસારાની જોગવાઈ ખાતું	—	2,500
નફા-નુકસાન ખાતું	—	16,000
કાયમી મિલકતો	27,500	—
દેવાદારોલ	6,000	—
લેણદારો	—	4,000
માલસામાન ખાતાવહી નિયંત્રણ ખાતું	9,000	—
ચાલુ કામ ખાતાવહી નિયંત્રણ ખાતું	8,500	—
તૈયાર માલ ખાતાવહી નિયંત્રણ ખાતું	6,500	—
બેંક સિલક	5,000	—
	62,500	62,500

તા. 31-03-2019ના રોજ પૂરા થતા વર્ષના તેના વ્યવહારો નીચે મુજબ હતા :

વ્યવહારો	રકમ (રૂ.)
માલસામાનની ઉધાર ખરીદી	50,000
ઉત્પાદન અંગે આપેલ માલસામાન	55,000
સમારકામ અંગે આપેલ માલસામાન	1,000
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	43,500
પરોક્ષ મજૂરી	2,500
તૈયાર થયેલ માલની પડતર	1,07,500
વેચેલ માલની પડતર	1,10,000
ઉધાર વેચાણ	1,50,000
કારખાના પરોક્ષ ખર્ચની વસુલાત	24,000
કારખાના પરોક્ષ ખર્ચ ચેકથી ચૂકવ્યા	20,000
વહીવટી પરોક્ષ ખર્ચ ચેકથી ચૂકવ્યા	6,000
વેચાણ વિતરણ પરોક્ષ ખર્ચ ચેકથી ચૂકવ્યા	7,000
કાયમી મિલકતનો ઘસારો	650
લેણદારોને નાણાં ચૂકવ્યા	50,500
દેવાદારો પાસેથી નાણાં મળ્યા	1,45,000
અગાઉથી ચૂકવેલ વેરો (કારખાના પરોક્ષ ખર્ચ સમાયેલ)	150
કાયમી મિલકતોની ખરીદી	1,000
ધર્મદો	500
ચૂકવેલ દંડ	250
બેંક લોન પર વ્યાજ	50
આવકવેરા	10,000

ઉપરની માહિતી પરથી સંકલિત હિસાબી પદ્ધતિ મુજબ તા. 31-03-2019ના રોજનું ગુજરાત લિમિટેડનું કાર્ય-સરવૈયું અને અન્ય જરૂરી ખાતાઓ તૈયાર કરો.

અથવા

2 મહારાષ્ટ્ર લિમિટેડ તેના હિસાબો સંકલિત હિસાબી પદ્ધતિ મુજબ રાખે છે. 20

તા. 01-04-2018 રોજનું કાયું-સરવૈયું નીચે મુજબ હતું :

વિગત	ઉધાર રકમ (રૂ.)	જમા રકમ (રૂ.)
શેર મૂડી	—	1,60,000
નફા-નુકસાન ખાતું	—	19,200
માલસામાન ખાતાવહી નિયંત્રણ ખાતું	29,600	—
ચાલુ કામ ખાતાવહી નિયંત્રણ ખાતું	28,000	—
તૈયાર માલ ખાતાવહી નિયંત્રણ ખાતું	20,000	—
કાયમી મિલકતો	88,000	—
ઘસારાની જોગવાઈ ખાતું	—	8,000
બેંક સિલક	16,000	—
દેવાદારો	18,400	—
લેણદારો	—	12,800
	2,00,000	2,00,000

તા. 31-03-2019ના રોજ પૂરા થતા વર્ષના તેના વ્યવહારો નીચે મુજબ હતા :

વ્યવહારો	રકમ (રૂ.)
ચેકથી ચૂકવેલ મજૂરી - પ્રત્યક્ષ	1,36,000
- પરોક્ષ	8,000
માલસામાનની શાખ પર ખરીદી	1,60,000
ઉત્પાદન અંગે આપેલ માલસામાન	1,76,000
સમારકામ અંગે આપેલ માલસામાન	3,200
કારખાના પરોક્ષ ખર્ચ ચેકથી ચૂકવ્યા	64,000
વહીવટી પરોક્ષ ખર્ચ ચેકથી ચૂકવ્યા	19,200
વેચાણ વિતરણ પરોક્ષ ખર્ચ ચેકથી ચૂકવ્યા	22,400

કારખાના પરોક્ષ ખર્ચની વસુલાત	76,800
યંત્ર પર ઘસારો	2,240
અગાઉથી ચૂકવેલ વેરો (કારખાના પરોક્ષ ખર્ચ સમાયેલ)	640
યંત્રની ખરીદી	8,000
આવકવેરો ચેકથી ચૂકવ્યો	16,000
લેણદારોને ચેકથી ચૂકવ્યા	1,60,000
દેવાદારો પાસેથી ચેકથી મળ્યા	4,64,000
વર્ષ દરમિયાન તૈયાર થયેલ માલ	3,44,000
વેચેલ માલની પડતર	3,52,000
ઉધાર વેચાણ	4,80,000

ઉપરની માહિતી પરથી સંકલિત હિસાબી પદ્ધતિ મુજબ તા. 31-03-2019ના રોજનું મહારાષ્ટ્ર લિમિટેડનું કાર્ય-સરવૈયું અને અન્ય જરૂરી ખાતાઓ તૈયાર કરો.

3 ધોની લિમિટેડના ચોપડામાંથી તા. 1-4-2018ના રોજની નીચે પ્રમાણેની બાકીઓ મળી હતી :

વિગત	ઉધાર રકમ (રૂ.)	જમા રકમ (રૂ.)
માલસામાન ખાતાવહી નિયંત્રણ ખાતું	1,35,240	—
ચાલુ કામ ખાતાવહી નિયંત્રણ ખાતું	1,17,820	—
તૈયાર માલ ખાતાવહી નિયંત્રણ ખાતું	96,380	—
કારખાના ખર્ચ ઉપલક ખાતું	16,860	—
વહીવટી ખર્ચ ઉપલક ખાતું	9,560	—
સામાન્ય ખાતાવહી નિયંત્રણ ખાતું	—	3,75,860
	3,75,860	3,75,860

તા. 31-03-2019ના રોજ પૂરા થતા વર્ષના તેના વ્યવહારો નીચે મુજબ હતા :

વ્યવહારો	રકમ (રૂ.)
માલસામાનની ખરીદી	11,72,660
ઉત્પાદન ખાતે માલસામાનની જાવક	11,33,220
માલસામાનની કારખાનાની જાળવણી ખાતે જાવક	34,230
વેતન ચૂકવેલ	1,74,520
ઉત્પાદન વેતન	1,50,000
પરોક્ષ વેતન	24,520
વેચેલ તૈયાર માલની પડતર	15,85,700
વેચાણ ખર્ચ ચૂકવેલ	65,200
આવક માલ ગાડા ભાડું	11,600
ઉત્પાદનમાંથી વસુલ કરેલ કારખાના પરોક્ષ ખર્ચ	1,21,840
કારખાના પરોક્ષ ખર્ચની અધૂરા કામ ખાતે ફાળવણી	4,000
વહીવટી પરોક્ષ ખર્ચની અધૂરા કામ ખાતે ફાળવણી	2,500
ચૂકવેલ કારખાના ખર્ચ	78,300
ચૂકવેલ વહીવટી ખર્ચ	1,16,240
તૈયાર માલમાંથી વસુલ કરેલ વહીવટી પરોક્ષ ખર્ચ	1,21,840
વર્ષ દરમ્યાન તૈયાર માલનું ઉત્પાદન	14,36,000
વેચાણ	19,52,500

ઉપરની માહિતી પરથી પડતર ખાતાવહીમાં જરૂરી ખાતાઓ અને તા. 31-03-2019ના રોજનું કાચું-સરવૈયું તૈયાર કરો.

અથવા

- 3 આંતરપેઢી તુલના એટલે શું ? આંતરપેઢી તુલનાના હેતુઓ સમજાવો. 15
- 4 ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે ત્રણ) 15
- (1) સમાન પડતર પદ્ધતિના અમલ માટેની આવશ્યક પૂર્વશરતો.
 - (2) આંતર પેઢી તુલનાની જરૂરિયાતો
 - (3) ભારતીય હિસાબી ધોરણ - 10 “કાયમી મિલકતો અંગેના હિસાબો.”
 - (4) ભારતીય હિસાબી ધોરણ - 13 “રોકાણોના હિસાબો”
 - (5) ભારતીય હિસાબી ધોરણ - 16 “ઉછીની મૂડીની પડતર”
 - (6) ભારતીય હિસાબી ધોરણ - 22 “આવક ઉપરના કરવેરા અંગેના હિસાબો.”

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) Give answer of all the questions.
(2) Figures on right side show marks of each question

- 1 KKR Company Ltd. sales its production in drums to its customers each drum is valued at price of Rs. 160, when they sent customers accounts debited to Rs. 320. Rs. 200 is being given credit to its customers if they are returned the drum within 8 weeks from the date of, delivery. The following details are available from the books of the company. **20**

Particulars	No. of Drums
Stock with company as on 1-4-2018	8,000
Stock with customers as on 1-4-2018	16,800
Drums sent to customers during the year	25,600
Drums returned by customers during the year	18,400
Drum destroyed due to accident (Insurance company paid Rs. 1600 for claim)	320
Scrapped drums (Amount received from scrapped drums Rs. 8,000)	280
Repairing expenses of drums	Rs. 16,000
Total new drums purchased during the year (At Rs. 300 per drum)	12,000

There were 14,400 returnable drums with customers as on 31-3-2019. Prepare "Drums Trading Account" and "Drums Reserve Account" in the books of KKR Company Ltd.

OR

- 1 RCB Ltd. sales its product in returnable containers which are charged at Rs. 50 to its customers. If customers return containers within six-weeks they are credited worth Rs. 40 per container. On 1-4-2018 the number of containers in the factory were 500 and with customers 800 containers. Containers debtors accounts opening balance is Rs. 48,000. The following particulars for the year 2018-19 are available from the books of company. **20**

- (1) 1,200 containers were purchased at Rs. 30.
 - (2) 2,100 containers were sent to customers.
 - (3) 1,800 containers were returned by customers.
 - (4) 100 containers were destroyed by fire.
 - (5) 40 containers were sold as scrap for Rs. 200.
 - (6) 700 containers were returnable with customers on 31-3-2019. Customers have paid cash Rs. 32,000.
 - (7) All the stock of containers was valued at Rs. 20 each.
- Prepare Containers Stock Account, Containers Reserve Account and Containers debtors account at the year ending 31-3-2019 in the books of RCB Ltd..

2 The Trial Balance of Gujarat Ltd. as on 01-04-2018 was as under : 20

Particulars	Debit Rs.	Credit Rs.
Share capital	—	40,000
Depreciation fund account	—	2,500
Profit & loss account	—	16,000
Fixed assets	27,500	—
Debtors	6,000	—
Creditors	—	4,000
Stores ledger control account	9,000	—
Work-in-Progress ledger control account	8,500	—
Finished goods ledger control account	6,500	—
Bank balance	5,000	—
	62,500	62,500

Following were the transactions for the year ended on 31-03-2019 :

Transactions	Rs.
Material purchased on credit	50,000
Material issued to production	55,000
Material issued to repair orders	1,000
Direct labour	43,500
Indirect labour	2,500
Finished goods at cost	1,07,500
Cost of sales	1,10,000
Credit sales	1,50,000
Allocation of factory overhead	24,000
Factory overhead paid by cheque	20,000
Administrative overhead paid by cheque	6,000
Selling and distribution overhead paid by cheque	7,000
Depreciation on fixed assets	650
Payment to creditors	50,500
Amount received from debtors	1,45,000
Prepaid taxes included in factory overheads	150
Purchase of fixed assets	1,000
Donation	500
Payment of fine	250
Interest on bank loan	50
Income tax	10,000

From the above information prepare trial balance of Gujarat Ltd. as on 31-03-2019 and other required accounts as per integrated accounting system.

OR

2 Maharashtra Ltd. maintains their accounts as per 20
integrated accounting system. The Trial Balance as on 01-
04-2018 was as under :

Particular	Debit (Rs.)	Credit (Rs.)
Share capital	–	1,60,000
P & L account	–	19,200
Stores ledger control account	29,600	–
Work-in-Progress ledger control account	28,000	–
Finished goods ledger control account	20,000	–
Fixed assets	88,000	–
Depreciation fund account	–	8,000
Bank balance	16,000	–
Debtors	18,400	–
Creditors	–	12,800
	2,00,000	2,00,000

Following were the transactions for the year ended on
31-03-2019 :

Transactions	Rs.
Wages paid by cheque	
- Direct	1,36,000
- Indirect	8,000
Material purchased on credit	1,60,000
Material issued for production	1,76,000
Material issued for maintenance	3,200
Factory overhead paid by cheque	64,000
Administrative overhead paid by cheque	19,200
Selling and distribution overhead paid by cheque	22,400
Absorption of factory overheads	76,800
Depreciation on Machinery	2,240
Prepaid rent included in production overheads	640
Purchase of Machinery	8,000
Income-tax paid by cheque	16,000
Paid to creditors by cheque	1,60,000
Collection received from debtors by cheque	4,64,000
Finished goods produced during the year	3,44,000
Cost of sales at cost price	3,52,000
Sales on credit	4,80,000

From the above information prepare trial balance of Maharashtra Ltd. as on 31-03-2019 and other required accounts as per integrated accounting system.

- 3 Following are the balances obtained from the books of 15
Dhoni Ltd. as on 01-04-2018 :

Particulars	Debit (Rs.)	Credit (Rs.)
Material ledger control account	1,35,240	—
Work-in- progress ledger control account	1,17,820	—
Finished goods ledger control account	96,380	—
Factory overhead suspense account	16,860	—
Administrative overhead suspense account	9,560	—
General ledger control account	—	3,75,860
	3,75,860	3,75,860

Following were the transactions for the year ended on
31-03-2019 :

Transactions	Rs.
Purchase of material	11,72,660
Material issued for production	11,33,220
Material issued to factory for maintenance	34,230
Wages paid	1,74,520
Productive wages	1,50,000
Indirect wages	24,520
Cost of sales for finished goods	15,85,700
Selling overhead paid	65,200
Carriage inward	11,600
Absorption of factory overheads from production	1,21,840

Allocation of factory overhead to incomplete work	4,000
Allocation of administrative overhead to incomplete work	2,500
Factory overhead paid	78,300
Administrative overhead paid	1,16,240
Absorption of administrative overheads from finished goods	1,21,840
Cost of finished goods during the year	14,36,000
Sales	19,52,500

From the above information prepare necessary accounts in the cost ledger and trial balance as on 31-03-2019.

OR

- 3** What is inter firm comparison? Explain the objectives of Inter firm comparison. **15**
- 4** Write short notes : (Any **Three**) **15**
- (1) Pre-Requisites to implement uniform costing
 - (2) Need of Inter firm comparison
 - (3) Indian Accounting Standard - 10 "Accounting for Fixed Assets"
 - (4) Indian Accounting Standard - 13 "Accounting for investment"
 - (5) Indian Accounting Standard - 16 "Borrowing Cost"
 - (6) Indian Accounting Standard -22 "Accounting for Taxes on Income"